

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Психіатрія, наркологія
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра нейрохірургії та неврології з курсами психіатрії, наркології, медичної психології, професійних хвороб
Розробник(и)	Мудренко Ірина Григорівна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	20 тижнів протягом 8-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Після затвердження стандарту. Обсяг становить 2 кредити ЄКТС, 60 годин, з яких 6 лекційних, 40 практичних, 14 годин - самостійна робота студентів.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Медицина"
Передумови для вивчення дисципліни	"Крок-1", Біологічна та біоорганічна хімія, Нормальна фізіологія, Загальна та соціальна психологія, Патологія, Анатомія людини, Патоморфологія, Фармакологія та медична рецептура, Медична соціологія. Методи соціальних досліджень
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Головною метою навчальної дисципліни є досягнення студентами сучасних знань та професійних вмінь з психіатрії та наркології та вмінь з методології постановки діагнозу психічного захворювання, вибору тактики лікування, надання термінової допомоги при невідкладних станах у психіатрії та наркології, розв'язання складних задач в сфері охорони здоров'я, проведення дослідницької та інноваційної діяльності відповідно до принципів біоетики та академічної доброчесності.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні питання психіатрії та наркології та загальна психопатологія

Тема 1 Предмет та завдання психіатрії та наркології, історія розвитку. Організація допомоги хворим із психічними порушеннями. Предмет і завдання психіатрії та наркології, їх місце серед інших медичних дисциплін. Загальна психопатологія.

Класифікація розладів психіки та поведінки за МКХ - 10. Організація надання психіатричної та наркологічної допомоги в Україні (існуючі пакети за програмою медичних гарантій в НСЗУ). Принципи терапії, профілактики та реабілітації психічних розладів. Вивчення основ законодавства в сфері охорони здоров'я, зокрема основних засад ЗУ "Про психіатричну допомогу". Порушення відчуттів: гіперестезії, гіпестезії, анестезії, сенестопатії. Порушення сприймань: ілюзії (афективні, вербальні, парейдолічні). Психосенсорні розлади: дереалізація, деперсоналізація, метаморфопсії. Галюцинації: зорові, слухові, нюхові, тактильні та ін.; прості та складні; справжні та псевдогалюцинації. Імперативні, коментуючі та нейтральні. Галюціноз. Гіпнагогічні та гіпнопомпчні галюцинації. Психофізіологічні основи розладів відчуттів, сприймань та уявлень. Способи виявлення. Вікові особливості.

Тема 2 Порушення мислення та інтелекту. Порушення емоцій. Порушення ефекторної сфери.

Порушення мислення та інтелекту. Види марення, визначення. Механізми утворення марення. Основні маревні синдроми (паранояльний, параноїдний, парафренний). Складові інтелекту, ступені інтелектуального недорозвитку. Порушення емоцій. Порушення ефекторної сфери. Основні психопатологічні синдроми. Оволодіння методикою патопсихологічної діагностики афективних розладів та порушень ефекторної сфери (гіперпрозексія, гіпопрозексія, парабулії). Ознайомлення з методами клініко-психопатологічного та психометричного дослідження сфери мислення, інтелекту, емоцій, волі: методики узагальнення та виключення предметів, асоціацій, сюжетної розповіді для діагностики розладів мислення; тест Векслера для діагностики рівня інтелектуального розвитку; тест Баса-Даркі для діагностики рівня агресії, шкали Гамільтона, Цунга, Бека для діагностики депресії; тести для визначення рівня суїцидального ризику).

Тема 3 Порушення свідомості та самосвідомості. Психопатологічні синдроми. Підсумковий модульний контроль.

Критерії ясної свідомості по К. Ясперсу. Продуктивні (делірій, онейроїд, аменція, сутінковий розлад свідомості) та непродуктивні (оглушення, сопор, кома) розлади свідомості в медичній практиці. Основні психопатологічні синдроми (синдром психічного автоматизму, органічний амнестичний синдром, афективні синдроми, синдроми галюцинозу, маревні синдроми, синдроми потьмареної свідомості, неврозоподібний, психопатоподібний, судомний). Курація пацієнтів з розладами психіки та поведінки у відділенні, опанування методикою написання історії хвороби психіатричного хворого. Підсумковий модульний контроль знань (тестування).

Модуль 2. Спеціальна (нозологічна) психіатрія

Тема 4 Загальна характеристика органічних (включаючи симптоматичні) психічних розладів.

Загальна характеристика органічних (включаючи симптоматичні) психічних розладів. Соматогенні психічні розлади (психічні порушення у хворих при соматичних та ендокринних захворюваннях; при ушкодженні судин головного мозку). Екзогенії (психічні порушення при інфекційних захворюваннях; при черепномозкових травмах; при інтоксикаціях; внаслідок екологічно несприятливих впливів). Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та лікування органічних (включно симптоматичних) психічних розладів з позиції доказової медицини.

Тема 5 Медичні та соціальні проблеми вживання психоактивних речовин.

Медичні та соціальні проблеми вживання психоактивних речовин. Правові питання наркології. Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання алкоголю. Синдром відміни, алкогольні психози (алкогольний делірій, алкогольна енцефалопатія). Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання психоактивних речовин. Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання речовин, які не внесені в державний перелік наркотиків. Синдром залежності, синдром відміни (клініка, методи діагностики станів наркотичного сп'яніння, принципи лікування наркотичної залежності з позиції доказової медицини). Ознайомлення з роботою кабінету (сайту) та методикою замісної підтримувальної терапії (ЗПТ), кабінетом зменшення шкоди від ін'єкційного вживання психоактивних речовин. Питання психопрофілактики наркоманій серед населення.

Тема 6 Загальна характеристика психогенних захворювань. Невротичні та соматоформні розлади. Реактивні психози.

Невротичні, пов'язані зі стресом та соматоформні розлади. Неврастенія: клініка, діагностика, лікування з позиції доказової медицини. Конверсійні (диссоціативні) розлади: клініка, діагностика, лікування на засадах доказової медицини. Обсесивно-компульсивний розлад: клініка, діагностика, лікування з позиції доказової медицини. Іпохондричні розлади, соматоформна вегетативна дисфункція (клініка, діагностика, лікування на засадах доказової медицини). Реактивні психози. Загальна характеристика. Афективно-шокові реакції. Гострі та затяжні реактивні психози, загальні клінічні ознаки, критерії Ясперса. Реактивна депресія, реактивний параноїд, індукований параноїдний психоз, марення глухуватих, затяжний реактивний ступор. Вікові особливості, наслідки. Терапія реактивних психозів, їх експертиза, профілактика, реабілітація. Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР). Визначення поняття. Причини ПТСР. Клінічні особливості: емоційна відчуженість, заціпеніння почуттів і уникнення стимулів, що могли б викликати спогади про травму. Вегетативні розлади. Порушення соціального функціонування. Тенденції суїцидальні та до зловживання психоактивними речовинами. Профілактика та лікування на засадах доказової медицини. Методики кризового консультування, першої психологічної допомоги в умовах бойових дій, жертвам насильства, вимушеним переселенцям, потерпілим від стихійних лих та техногенних катастроф.

Тема 7 Шизофренія, шизотипові та маревні розлади.

Визначення шизофренії. Питання етіопатогенезу, діагностики (патопсихологічна діагностика специфічних розладів мислення). Форми шизофренії (проста, параноїдна, кататонічна, гебефренічна). Типи перебігу шизофренії. Основні клінічні прояви (позитивні, негативні та афективні симптоми). Фармакологічні, психотерапевтичні та біологічні методи лікування на засадах доказової медицини. Медико-соціальна та психологічна реабілітація пацієнтів з шизофренією. Шизотипні та маревні розлади. Умови виникнення, сприятливі фактори, клінічні симптоми, лікування, кінцевий стан. Індукований маревний розлад. Шизоафективні розлади. Сучасні уявлення про генезис, розповсюдженість. Клінічна симптоматика. Лікування шизоафективних розладів з позиції доказової медицини. Медико-соціальна та психологічна реабілітація пацієнтів. Трудова та судово-психіатрична експертиза пацієнтів з шизофренією, шизотиповими та маячними розладами.

Тема 8 Афективні розлади. Епілепсія.

Визначення поняття, поширеність. БАР (біполярний афективний розлад). Клінічні прояви маніакальної та депресивної фаз. Інтермісія. Варіанти перебігу. Сомато-вегетативні еквіваленти ендогенної депресії, тріада Протопопова. Циклотимія. Гіпоманії. Субдепресії. Особливості афективних захворювань у дітей. Особливості нагляду за хворими у стані депресії. Принципи профілактики й терапії афективних психозів на засадах доказової медицини. Протирецидивна терапія при БАР. Немедикаментозні методи лікування депресивних розладів. Проблеми експертизи та медико-соціальної реабілітації хворих на афективні психічні порушення. Маскована депресія, її соматовегетативні та психопатологічні ознаки. Питання етіопатогенезу, діагностики, клініки, лікування з позиції доказової медицини, диференційна діагностика. Визначення епілепсії, її поширеність. Поняття про епілептичну реакцію, симптоматичну епілепсію, епілептичну хворобу. Етіологія та патогенез епілепсії. Поняття про епілептичне та епілептогенне вогнище. Первинна (генуїнна) та вторинна (симтоматична) епілепсія, особливості її виникнення та перебіг. Поняття про епілептичні реакції та епілептиформний синдром. Класифікація епілепсії: генералізована та фокальна (локальна, парціальна). Класифікація епілептичних пароксизмів. Епілептичний статус. Психози (гострі та хронічні), зміни особистості внаслідок епілепсії. Лікування епілептичних психозів з позиції доказової медицини.

Тема 9 Розумова відсталість. Психопатії та патохарактерологічний розвиток особистості. Порушення психологічного розвитку.

Визначення поняття олігофренія. Розповсюдженість. Етіологія та патогенетичні механізми формування розумової відсталості. Класифікація олігофренії. Ступені та клінічні форми олігофренії: легка розумова відсталість (дебільність), помірна та важка розумова відсталість (імбецильність), глибока розумова відсталість (ідіотія). Сомато-неврологічні симптоми. Диференційна діагностика із дефектними станами іншої етіології. Динаміка олігофреній. Принципи лікування на засадах доказової медицини, медико-педагогічна корекція. Соціально-трудова реабілітація. Профілактичні заходи. Експертиза розумової відсталості. Межова розумова відсталість та психофізичний інфантілізм. Принципи корекції, реабілітації та експертизи. Трудова, судово-психіатрична експертиза осіб з розумовою відсталістю. Класифікація психопатій. Розлади особистості у дорослому віці (F60): параноїдний розлад особистості; шизоїдний розлад особистості; дисоціальний розлад особистості; емоційно – нестійкий розлад особистості; істеричний розлад особистості; тривожний розлад особистості; узалежнений розлад особистості; змішані та інші розлади особистості. Питання етіопатогенезу, діагностики, клініки, лікування з позиції доказової медицини, диференційної діагностики.

Тема 10 Дитячий аутизм. Поведінкові розлади, що починаються у дитячому та підлітковому віці. Дитяча та підліткова шизофренія.

Визначення поняття “синдром дефіциту уваги з гіперактивністю”. Поширення. Етіологічні фактори та патогенетичні механізми виникнення гіперкінетичних розладів. Клінічні прояви. Розлади соціальної поведінки у взаємозв’язку із соціо-культуральними факторами. Діагностика та диференційна діагностика. Динаміка. Прогноз. Питання дитячої та підліткової злочинності. Лікування гіперкінетичних та поведінкових розладів з позиції доказової медицини. Медико-педагогічна корекція. Соціальна реабілітація. Питання профілактики та експертизи. РДА (ранній дитячий аутизм): клініка, діагностика, лікування на засадах доказової медицини. Особливості дитячої шизофренії. Логопедична корекція, нейропсихологічна реабілітація, сенсорної стимуляція, арт-, музикотерапія.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Збирати медичну інформацію про пацієнта з розладами психіки та поведінки, аналізувати клінічні дані.
PH2	Визначати необхідний перелік додаткових обстежень (патопсихологічне, лабораторних та інструментальних досліджень) та проводити оцінювання їх результатів.
PH3	Встановлювати попередній та клінічний діагноз психічного захворювання.
PH4	Визначати необхідний режим праці, відпочинку та характер харчування при лікуванні розладів психіки та поведінки. Надавати рекомендації з раціонального працевлаштування особам з психічними захворюваннями.
PH5	Призначити лікування хворому з психічними захворюваннями, в тому числі заходів психотерапевтичного та психосоціального впливу.
PH6	Діагностувати невідкладні стани при психічних та наркологічних захворюваннях, визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, проводити лікувально-евакуаційні заходи.

РН7	Розв'язувати проблеми психічного здоров'я у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
РН8	Проводити санітарнопросвітницьку та психопрофілактичну роботу серед населення.
РН9	Вміти проводити експертизу працездатності осіб з розладами психіки та поведінки.
РН10	Відшукувати необхідну інформацію з різних джерел та застосовувати її у професійній діяльності.
РН11	Використовувати набуті знання та розв'язувати складні задачі в сфері психічного здоров'я пацієнта у складі мультидисциплінарних команд (психіатр, психолог, соціальний працівник, медична сестра).

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 222 Медицина:

ПР1	ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
ПР4	ПРН 4. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
ПР5	ПРН 5. Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.
ПР6	ПРН 6. Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря- керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).
ПР7	ПРН 7. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПР8	ПРН 8. Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
ПР9	ПРН 9. Визначити характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
ПР10	ПРН 10. Визначити необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
ПР14	ПРН 14. Визначити тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.
ПР18	ПРН 18. Визначити стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.
ПР19	ПРН 19. Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.
ПР21	ПРН 21. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.
ПР23	ПРН 23. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

Тема 1. Предмет та завдання психіатрії та наркології, історія розвитку. Організація допомоги хворим із психічними порушеннями. Предмет і завдання психіатрії та наркології, їх місце серед інших медичних дисциплін. Загальна психопатологія.

Пр1 "Предмет та завдання психіатрії та наркології, історія розвитку. Організація допомоги хворим із психічними порушеннями." (денна)

Класифікація розладів психіки та поведінки за МКХ - 10. Організація надання психіатричної та наркологічної допомоги в Україні (існуючі пакети за програмою медичних гарантій в НСЗУ). Принципи терапії, профілактики та реабілітації психічних розладів. Вивчення основ законодавства в сфері охорони здоров'я, зокрема основних засад ЗУ "Про психіатричну допомогу". Робота у симуляційному класі (розв'язання ситуативних задач, щодо прорядку добровільної та примусової госпіталізації пацієнтів при психозах, суїцидальній, гетероагресивній поведінці).

Пр2 "Розлади сприйняття та відчуття. Розлади пам'яті." (денна)

Розлади відчуття і сприймання є специфічними при психічних і деяких неврологічних і соматичних захворюваннях, тому їх виявлення має високу діагностичну інформативність. Пам'ять та увага відіграють суттєву пізнавальну функцію в людини, а їх розлади свідчать як про функціональні, так і переважно про органічні ураження головного мозку внаслідок дії інтоксикацій, травм головного мозку та судинних захворюваннях, тому своєчасне виявлення патології пам'яті і уваги мають важливе диференціально-діагностичне значення. Робота у симуляційному класі (розв'язання ситуативних задач, дослідження пізнавальної сфери людини за допомогою психодіагностичних методик).

Тема 2. Порушення мислення та інтелекту. Порушення емоцій. Порушення ефекторної сфери.

Пр3 "Порушення мислення та інтелекту." (денна)

Порушення мислення та інтелекту. Види марення, визначення. Механізми утворення марення. Основні маревні синдроми (паранояльний, параноїдний, парафренний). Складові інтелекту, ступені інтелектуального недорозвитку. Оволодіння методиками патопсихологічної діагностики розладів мислення та інтелекту. Віртуальна симуляція (демонстрація тематичних хворих, самодіагностика сфери мислення та інтелекту).

Пр4 "Порушення емоцій. Порушення ефекторної сфери." (денна)

Порушення емоцій. Порушення ефекторної сфери. Основні психопатологічні синдроми. Оволодіння методикою патопсихологічної діагностики афективних розладів та порушень ефекторної сфери (гіперпрозексія, гіпопрозексія, парабулії). Робота із застосуванням психодіагностичних методик (шкала Гамільтона, Бека, HADS, Цунга, тест Векслера, шкали діагностики суїцидального ризику).

Тема 3. Порушення свідомості та самосвідомості. Психопатологічні синдроми. Підсумковий модульний контроль.

Пр5 "Порушення свідомості та самосвідомості." (денна)

Критерії ясної свідомості по К. Ясперсу. Продуктивні (делірій, онейроїд, аменція, сутінковий розлад свідомості) та непродуктивні (оглушення, сопор, кома) розлади свідомості в медичній практиці. Віртуальна симуляція (демонстрація тематичних відео та/або тематичних хворих, розв'язання клінічних задач).

Пр6 "Основні психопатологічні синдроми в психіатрії. Проміжний модульний контроль" (денна)

Основні психопатологічні синдроми (синдром психічного автоматизму, органічний амнестичний синдром, афективні синдроми, синдроми галюцинозу, маревні синдроми, синдроми потьмареної свідомості, неврозоподібний, психопатоподібний, судомний). Курація пацієнтів з розладами психіки та поведінки у відділенні, опанування методикою написання історії хвороби психіатричного хворого. Підсумковий модульний контроль знань (тестування).

Тема 4. Загальна характеристика органічних (включаючи симптоматичні) психічних розладів.

Лк1 "Психічні порушення при екзогенних ураженнях головного мозку. Психічні порушення при судинних ураженнях головного мозку. Медичні та соціальні проблеми вживання психоактивних речовин." (денна)

Загальна характеристика органічних (включаючи симптоматичні) психічних розладів. Соматогенні психічні розлади (психічні порушення у хворих при соматичних та ендокринних захворюваннях; при ушкодженні судин головного мозку). Екзогенії (психічні порушення при інфекційних захворюваннях; при черепномозкових травмах; при інтоксикаціях; внаслідок екологічно несприятливих впливів). Правові питання наркології. Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання алкоголю. Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання психоактивних речовин. Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання речовин, які не внесені в державний перелік наркотиків. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-line).

Пр7 "Загальна характеристика органічних (включаючи симптоматичні) психічних розладів." (денна)

Соматогенні психічні розлади. Психічні порушення у хворих при соматичних та ендокринних захворюваннях. Психічні порушення при ушкодженні судин головного мозку. Екзогенії. Психічні порушення при інфекційних ураженнях. Психічні порушення при черепно-мозкових травмах. Психічні порушення при інтоксикаціях. Психічні порушення внаслідок екологічно несприятливих впливів. Психічні порушення у похилому та старечому віці. Віртуальна симуляція (демонстрація тематичних відео та/або тематичних хворих, розв'язання клінічних задач). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантинних обмежень робота в профільному відділенні з хворими.

Тема 5. Медичні та соціальні проблеми вживання психоактивних речовин.

Пр8 "Медичні та соціальні проблеми вживання психоактивних речовин. Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання алкоголю." (денна)

Медичні та соціальні проблеми вживання психоактивних речовин. Правові питання наркології. Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання алкоголю. Синдром відміни, алкогольні психози (алкогольний делірій, алкогольна енцефалопатія). Віртуальна симуляція (демонстрація тематичних відео та/або тематичних хворих, розв'язання клінічних задач). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантинних обмежень робота в профільному відділенні з хворими.

Пр9 "Медичні та соціальні проблеми вживання психоактивних речовин. Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання психоактивних речовин." (денна)

Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання психоактивних речовин. Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання речовин, які не внесені в державний перелік наркотиків. Синдром залежності, синдром відміни (клініка, методи діагностики станів наркотичного сп'яніння, принципи лікування наркотичної залежності). Ознайомлення з роботою кабінету (сайту) та методикою замісної підтримувальної терапії (ЗПТ), кабінетом зменшення шкоди від ін'єкційного вживання психоактивних речовин. Питання психопрофілактики наркоманій серед населення. Віртуальна симуляція (демонстрація тематичних відео та/або тематичних хворих, розв'язання клінічних задач). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантинних обмежень робота в профільному відділенні з хворими.

Тема 6. Загальна характеристика психогенних захворювань. Невротичні та соматоформні розлади. Реактивні психози.

Пр10 "Загальна характеристика психогенних захворювань. Невротичні та соматоформні розлади." (денна)

Невротичні, пов'язані зі стресом та соматоформні розлади. Неврастенія: клініка, діагностика, лікування. Конверсійні (диссоціативні) розлади: клініка, діагностика, лікування. Обсесивно-компульсивний розлад: клініка, діагностика, лікування. Іпохондричні розлади, соматоформна вегетативна дисфункція (клініка, діагностика, лікування). Віртуальна симуляція (демонстрація тематичних відео та/або тематичних хворих, розв'язання клінічних задач). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантинних обмежень робота в профільному відділенні з хворими.

Пр11 "Реактивні психози." (денна)

Реактивні психози. Загальна характеристика. Афективно-шокові реакції. Гострі та затяжні реактивні психози, загальні клінічні ознаки, критерії Ясперса. Реактивна депресія, реактивний параноїд, індукований параноїдний психоз, марення глухуватих, затяжний реактивний ступор. Вікові особливості, наслідки. Терапія реактивних психозів, їх експертиза, профілактика, реабілітація. Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР). Визначення поняття. Причини ПТСР. Клінічні особливості: емоційна відчуженість, заціпеніння почуттів і уникнення стимулів, що могли б викликати спогади про травму. Вегетативні розлади. Порушення соціального функціонування. Тенденції суїцидальні та до зловживання психоактивними речовинами. Профілактика та лікування. Робота у симуляційному класі (опанування методикою кризового консультування, першої психологічної допомоги в умовах бойових дій, жертвам насильства, вимушеним переселенцям, потерпілим від стихійних лих та техногенних катастроф). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантинних обмежень робота в профільному відділенні з хворими.

Тема 7. Шизофренія, шизотипові та маревні розлади.

Лк2 "Шизофренія. Афективні розлади." (денна)

Шизофренія. Основні гіпотези патогенезу. Клінічні форми та типи перебігу. Загальні принципи лікування шизофренії. Афективні розлади. Маскована депресія. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-line).

Пр12 "Шизофренія" (денна)

Визначення шизофренії. Питання етіопатогенезу, діагностики (патопсихологічна діагностика специфічних розладів мислення). Форми шизофренії (проста, параноїдна, кататонічна, гебефренічна). Типи перебігу шизофренії. Основні клінічні прояви (позитивні, негативні та афективні симптоми). Фармакологічні, психотерапевтичні та біологічні методи лікування. Медико-соціальна та психологічна реабілітація пацієнтів з шизофренією. Віртуальна симуляція (демонстрація тематичних відео та/або тематичних хворих в профільному відділенні, розв'язання клінічних задач).

Пр13 "Шизотипові та маревні розлади." (денна)

Шизотипні та маревні розлади. Умови виникнення, сприятливі фактори, клінічні симптоми, лікування, кінцевий стан. Індукований маревний розлад. Шизоафективні розлади. Сучасні уявлення про генезис, розповсюдженість. Клінічна симптоматика. Лікування шизоафективних розладів. Медико-соціальна та психологічна реабілітація пацієнтів. Віртуальна симуляція (демонстрація тематичних відео та/або тематичних хворих в профільному відділенні за відсутності карантинних обмежень, розв'язання клінічних задач).

Тема 8. Афективні розлади. Епілепсія.

Лк3 "Епілепсія." (денна)

Епілепсія. Етіологія та патогенез. Класифікація. Епілептичні психози. Зміни особистості у хворих на епілепсію. Питання діагностики, клініки, лікування. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-line).

Пр14 "Афективні розлади." (денна)

Визначення поняття, поширеність. БАР (біполярний афективний розлад). Клінічні прояви маніакальної та депресивної фаз. Інтермісія. Варіанти перебігу. Сомато-вегетативні еквіваленти ендогенної депресії, триада Протопопова. Циклотимія. Гіпоманії. Субдепресії. Особливості афективних захворювань у дітей. Особливості нагляду за хворими у стані депресії. Принципи профілактики й терапії афективних психозів. Протирецидивна терапія при БАР. Немедикаментозні методи лікування депресивних розладів. Проблеми експертизи та медико-соціальної реабілітації хворих на афективні психічні порушення. Віртуальна симуляція (демонстрація тематичних відео та/або тематичних хворих в профільному відділенні, розв'язання клінічних задач).

Пр15 "Масковані (соматизовані) депресії." (денна)

Маскована депресія, її соматовегетативні та психопатологічні ознаки. Питання етіопатогенезу, діагностики, клініки, лікування, диференційна діагностика. Робота у симуляційному класі (опанування психодіагностики депресій та суїцидального ризику, демонстрація тематичних відео). За відсутності карантинних обмежень клінічний розбір тематичних хворих в профільному відділенні лікувального закладу.

Пр16 "Епілепсія." (денна)

Визначення епілепсії, її поширеність. Поняття про епілептичну реакцію, симптоматичну епілепсію, епілептичну хворобу. Етіологія та патогенез епілепсії. Поняття про епілептичне та епілептогенне вогнище. Первинна (генуїнна) та вторинна (симтоматична) епілепсія, особливості її виникнення та перебіг. Поняття про епілептичні реакції та епілептиформний синдром. Класифікація епілепсії: генералізована та фокальна (локальна, парціальна). Класифікація епілептичних пароксизмів. Прості парціальні припадки (без порушення свідомості): моторні, сенсорні, із вегето-вісцеральними проявами, із порушенням психічних функцій (дисфазичні, дисмнезичні, із порушенням мислення, афективні, з ілюзіями, із складними галюцинаціями). Комплексні парціальні припадки (із порушенням свідомості). Генералізовані припадки (абсанси, міоклонічні, клонічні, тонічні, тоніко-клонічні, атонічні). Вторинно-генералізовані припадки. Епілептичний статус. Поняття «психічного еквіваленту». Психози (гострі та хронічні), зміни особистості внаслідок епілепсії. Питання етіопатогенезу, діагностики, клініки, лікування. Опанування психодіагностики змін особистості внаслідок епілепсії, демонстрація тематичних відео, клінічний розбір тематичних хворих в профільному відділенні (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 9. Розумова відсталість. Психопатії та патохарактерологічний розвиток особистості. Порушення психологічного розвитку.

Пр17 "Розумова відсталість." (денна)

Визначення поняття олігофренія. Розповсюдженість. Етіологія та патогенетичні механізми формування розумової відсталості. Класифікація олігофренії. Ступені та клінічні форми олігофренії: легка розумова відсталість (дебільність), помірна та важка розумова відсталість (імбецильність), глибока розумова відсталість (ідіотія). Сомато-неврологічні симптоми. Диференційна діагностика із дефектними станами іншої етіології. Динаміка олігофреній. Принципи лікування, медико-педагогічна корекція. Соціально-трудова реабілітація. Профілактичні заходи. Експертиза розумової відсталості. Межова розумова відсталість та психофізичний інфантілізм. Принципи корекції, реабілітації та експертизи. Трудова, судово-психіатрична експертиза осіб з розумовою відсталістю. Віртуальна симуляція (демонстрація тематичних відео та/або тематичних хворих в психіатричному відділенні лікувального закладу, розв'язання клінічних задач).

Пр18 "Психопатії та патохарактерологічний розвиток особистості." (денна)

Класифікація психопатій. Розлади особистості у дорослому віці (F60): параноїдний розлад особистості; шизоїдний розлад особистості; дисоціальний розлад особистості; емоційно – нестійкий розлад особистості; істеричний розлад особистості; тривожний розлад особистості; уязвлений розлад особистості; змішані та інші розлади особистості. Питання етіопатогенезу, діагностики, клініки, лікування, диференційної діагностики. Віртуальна симуляція (демонстрація тематичних відео та/або тематичних хворих в профільному відділенні лікувального закладу, розв'язання клінічних задач).

Тема 10. Дитячий аутизм. Поведінкові розлади, що починаються у дитячому та підлітковому віці. Дитяча та підліткова шизофренія.

Пр19 "Дитячий аутизм. Поведінкові розлади, що починаються у дитячому та підлітковому віці. Дитяча та підліткова шизофренія." (денна)

Визначення поняття "синдром дефіциту уваги з гіперактивністю". Поширення. Етіологічні фактори та патогенетичні механізми виникнення гіперкінетичних розладів. Клінічні прояви. Розлади соціальної поведінки у взаємозв'язку із соціо-культуральними факторами. Діагностика та диференційна діагностика. Дінаміка. Прогноз. Питання дитячої та підліткової злочинності. Лікування гіперкінетичних та поведінкових розладів. Медико-педагогічна корекція. Соціальна реабілітація. Питання профілактики та експертизи. Особливості дитячої шизофренії. РДА (ранній дитячий аутизм): клініка, діагностика, лікування. Робота у симуляційному класі (опанування методами логопедичної корекції, нейропсихологічної реабілітації, сенсорної стимуляції, арт-, музикотерапії).

Пр20 "Диференційований залік." (денна)

Диференційований залік.

7.2 Види навчальної діяльності

НД1	Електронне навчання в он-лайн форматі на платформі Google Meet, Zoom, МІХ.
НД2	Написання і захист історії хвороби
НД3	Обговорення кейсів
НД4	Підготовка до Крок-2
НД5	Підготовка до практичних занять
НД6	Самонавчання
НД7	Участь в обговоренні-дискусії (групові та парні)
НД8	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД9	Індивідуальний дослідницький проєкт (студентська наукова робота, стаття, тези тощо)
НД10	Практична робота з пацієнтом у профільних відділеннях лікарні
НД11	Перегляд навчальних фільмів
НД12	Інтерпретація даних патопсихологічного, функціонального, нейровізуалізаційного обстеження
НД13	Підготовка до диференційованого заліку

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Метод демонстрацій
МН2	Case-based learning (CBL). Навчання на основі аналізу клінічного випадку, ситуації
МН3	Team-based learning (TBL). Командно-орієнтоване навчання

МН4	Research-based learning (RBL). Навчання через дослідження
МН5	Обмін думками (think-pair-share)
МН6	Інтерактивні лекції
МН7	Мозковий штурм
МН8	Навчальна дискусія / дебати

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання (CBL, TBL, RBL), які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчої і наукової діяльності та спрямовані на підготовку практикоорієнтованих спеціалістів.

Згідно з вимогами ОП дисципліна забезпечує комунікаційну стратегію у професійній діяльності; здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу; здатність приймати обґрунтовані рішення; навички використання інформаційних та комунікативних технологій; навички міжособистісної взаємодії; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

МФО1	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами
МФО2	Розв'язування ситуаційних завдань з Крок-2
МФО3	Самостійне виконання студентами клінічних кейсів на практичних заняттях та їх обговорення.
МФО4	Перевірка та оцінювання письмових завдань
МФО5	Захист історії хвороби
МФО5	Тестування
МФО6	Взаємооцінювання (peer assessment)
МФО7	Захист індивідуального дослідницького проєкту (виступ на конференції, конкурсі наукових робіт)

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

МСО1	Загальний бал за поточну успішність (усне опитування, розв'язування клінічних кейсів, поточне тестування, оцінювання письмових робіт).
МСО2	Захист історії хвороби
МСО3	Тестування
МСО4	Захист індивідуального дослідницького проєкту (заохочувальна діяльність, додаткові бали)
МСО5	Складання практично-орієнтованого диференційованого заліку

Контрольні заходи:

8 семестр	200 балів
МСО1. Загальний бал за поточну успішність (усне опитування, розв'язування клінічних кейсів, поточне тестування, оцінювання письмових робіт).	100
	100
МСО2. Захист історії хвороби	10
	10
МСО3. Тестування	10
	10
МСО5. Складання практично-орієнтованого диференційованого заліку	80
	80

Контрольні заходи в особливому випадку:

8 семестр	200 балів
МСО1. Загальний бал за поточну успішність (усне опитування, розв'язування клінічних кейсів, поточне тестування, оцінювання письмових робіт).	100
У випадку карантинних обмежень оцінювання письмових робіт, опитування, розв'язування клінічного кейсу проводяться у дистанційному режимі із застосуванням платформи Mix.sumdu.edu.ua, Zoom, Google meet.	100
МСО2. Захист історії хвороби	10
У випадку карантинних обмежень захист історії хвороби проводиться у дистанційному режимі із застосуванням платформи Mix.sumdu.edu.ua, Zoom, Google meet.	10
МСО3. Тестування	10
У випадку карантинних обмежень тестування проводиться у дистанційному режимі із застосуванням платформи Mix.sumdu.edu.ua.	10
МСО5. Складання практично-орієнтованого диференційованого заліку	80

	У випадку карантинних обмежень складання підсумкового модульного контролю проводиться у дистанційному режимі із застосуванням Zoom, Google meet.	80
--	--	----

Оцінювання знань проводиться шляхом усного опитування, оцінювання письмових робіт студентів, тестування рівня знань. Під час практичних занять проводиться клінічний розбір тематичних хворих та/або віртуальна симуляція в разі карантинних обмежень шляхом демонстрації тематичних відео, з наступним написанням студентської історії хвороби та її захистом, додатково оцінюється участь у науковій дослідницькій роботі. У випадку карантинних обмежень навчання, захист історії хвороби та контрольні заходи оцінювання проводиться в он-лайн форматі на платформі Google Meet, Zoom, MIXСумДУ. При засвоєнні матеріалів модулю студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального року обраховується середнє арифметичне успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального року, – 110. Кількість балів студента вираховується за формулою 110 помножити на середнє арифметичне та поділити на 5. За написання історії хвороби присвоюються такі бали: «5» - 5 балів, «4» - 4 бали, «3» - 3 бали, «2» - 0 балів. Захист історії хвороби: «5» - 5 балів, «4» - 4 бали, «3» - 3 бали, «2» - 0 балів. Загалом за історію хвороби студент максимально може отримати 10 балів, за тестування - 10, мінімально необхідний бал 6. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента - 120. Студент допускається до модульного контролю за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів: 66,0 балів під час практичних занять та 6,0 бали за написання історії хвороби. Оцінка за підсумковий контроль виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання з подальшим переводом в бали, при цьому оцінці «5» відповідає 80 балів, «4» - 64 бали, «3» - 48 балів, «2» - 0 балів. Залік зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 з 80 балів. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни за виконання індивідуального дослідницького проекту (захист студентської наукової роботи 12 балів, виступ на конференції 5 балів, стендова доповідь на конференції 4 бали, тези доповідей 3 бали). Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів.

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди, атлас для експериментально-психологічного дослідження людини, психометричні шкали.
ЗН2	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН3	Медичні споруди/приміщення та обладнання (КНП СОР "Сумський обласний клінічний центр соціально-небезпечних захворювань")
ЗН4	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки, ноутбуки, тощо)
ЗН5	Програмне забезпечення (он-лайн лекції, практичні кейси, демонстрація віртуальних пацієнтів, тестування на платформі змішаного навчання MIX, проведення практичних занять через електронні системи Google Meet, Zoom)

ЗН6	Технічні засоби (кінофільми, радіо- і телепередачі, звуко- і відеозаписи). Система комп'ютерної електроенцефалографії Axon st, електроенцефалографічний програмно-апаратний комплекс «Нейроком» з дослідженням довголатентних слухових зорових та когнітивних викликаних потенціалів, реограф (РЭГ, РВГ) 4-х каналний комп'ютерний с кардіоканалом «Regina 2000», реографіческий комплекс РЕОКОМ Професионал. Реограф, електрокардіограф HEART SCREEN 112 CLINIC та ін.)
-----	--

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: навчальний посібник / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва та ін. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019, 344с.
2	Мішиєв В.Д. Психіатрія. Еталони практичних навичок: електронний навчальний посібник / Мішиєв В.Д., Омелянович В.Ю., Гриневич Є.Г. - Київ: НМАПО імені П.Л. Шупика, 2018.
3	Психіатрія і наркологія: Підручник для мед. ВНЗ I—III р.а. — 2-ге вид., випр. Затверджено МОЗ / Погорелов І.І., Манаєнкова О.Д. — К., 2018. — 320 с.
4	Psychiatry and Narcology (textbook) — Н.М. Kozhyna, T.S. Mishchenko, N.O. Maruta et al.,— Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2021. — 352 p.
5	Суїцидологія : конспект лекцій / укладач І. Г. Мудренко. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 76 с.
Допоміжна література	
1	Клінічна суїцидологія" / За заг. ред. Л. М. Юр'євої, Н. О. Марути, І. В. Лінського; І. Г. Мудренко. Харків, 2020. 302 с.
2	Невротичні, пов'язані зі стресом розлади, посттравматичній стресовий розлад : методичні вказівки для підготовки студентів до практичних занять / упоряд.: Г. М. Кожина, Г. О. Самардакова, Л. Д. Коровіна, Л. М. Гайчук. – Харків : ХНМУ, 2018. – 27 с.
3	Мудренко І. Г. Клінічна феноменологія суїцидальної поведінки при деменціях різного типу // Scinse Rise: Medical Science. 2018. № 1 (21). С. 38–44.
4	Mudrenko I. H. Peculiarities of higher psychological functions and emotional sphere in patients with dementia of various types associated with suicidal risk // Inter Collegass. 2018. Vol. 5, № 1. P. 46–49.
5	Mudrenko I. H. Gender characteristics of depressive symptoms in dementia in patients with suicidal behavior // Inter Collegass. 2018. Vol. 5, № 4. P. 182–187.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/23059/1/КРОК%20%20обгрунт.%20укр.%202015-2018..pdf
2	http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/23494/1/рабочая%20тетрадь%20ПС2_укр_2019%20-1.pdf

3	http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/23056/1/ПСИХИАТРИЯ%201%20ТЕТРАДЬ%20РУС%20для.pdf
4	http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/23021/1/История%20болезни%20-%20укр.pdf